

Sant Llorenç del Munt

Sant Julià de Vilatorrada

Ubicació

Comarca:	Osona
Lloc/Adreça:	Puig de Sant Llorenç
Emplaçament	S'hi arriba per la carretera de Vic a Sau, a 2 km, a la dreta d'aquesta, i pel sender GR-2.
Alçada:	817
Coordenades:	
Latitud:	41.92352
Longitud:	2.35878
UTM Est (X):	446832
UTM Nord (Y):	4641484

Classificació

Número de fitxa	08220 - 86
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Conjunt arquitectònic
Estil / època:	Medieval Romànic Modern Contemporani Historicista Popular
Segle	IX-XX
Estat de conservació	Bo
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	BCIN
Europea – Atributs inspire:	National Monument Record – Defensa
Observacions protecció:	BCIN. R-I-51-5643. Decret 22/04/1949. BOE 05/05/1949.
Data aprovació:	dv., 22/04/1949 - 12:00
Número inventari	Sí, IPA: 1683.
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	6946901000000000001GQ

Descripció

Es tracta de les restes de l'antic castell i de la canònica de Sant Llorenç del Munt, que es troben integrades dins d'un edifici de factura contemporània, circumstància que ha permès la seva salvaguarda i conservació. Aquests vestigis corresponen a un ampli ventall cronològic, des d'època romànica fins al segle XVII. L'edificació actual respon a una reconstrucció, que incorpora diversos elements, com merlets i finestres gòtics, inexistents a l'obra primitiva. Es poden distingir alguns llenços de mur antics a la cinglera i a alguns espais del conjunt edificat, que podrien pertànyer al desaparegut castell de Sant Llorenç i a les dependències del monestir canonical. Tanmateix, es va reconstruir l'església, retornant-li la teulada i l'absidiola de la part de tramuntana. També es va destapar l'antiga cambra que hi havia al capdavant de l'església, tapada l'any 1579. L'església és un edifici d'una nau, amb un absis i dues absidioles més petites, que dibuixen una capçalera trevolada sense cúpula, amb un clar domini de l'absis central sobre els laterals. Té un campanar d'espadanya. Va ser reconstruïda amb un aparell de petits carreus ben escairats, i disposats regularment en filades uniformes. A l'interior del temple es conserven quatre sarcòfags de pedra.

Observacions:

Al llarg de la dècada dels anys 70 del segle XX, el seu propietari, Francesc Farrés, geòleg especialitzat en geofísica aplicada, va dur a terme excavacions arqueològiques. Fruit d'aquestes excavacions es van recollir materials arqueològics que van des del neolític fins al segle XX. Aquestes intervencions van ésser supervisades per diferents especialistes, com el doctor Eduard Junyent, i va comptar amb la mà d'obra desinteressada d'un grup de col·laboradors de Sant Julià, integrat per Jordi Pallàs, Josep Masó, Pere Boixó i Josep Carrera.

Història

L'antic casalot de Sant Llorenç del Munt o de Cerdans fou el centre d'una de les divisions del comtat d'Osona a finals del segle IX, el terme del qual s'estenia pels actuals municipis de Sant Sadurní d'Osormort, Espinelves, Sant Julià de Vilatorrada i Folgueroles. La primera referència documental del castell és de l'any 881, quan Anserbert i la seva muller Emoïga i Ranemir i la seva muller Númia vengueren a Todulf i la seva muller Traselinda, dos camps situats al terme del castell de Sant Llorenç. Entre finals del segle X i inicis del segle XI passà a mans de la família Vilagelans, amb un petit territori de jurisdicció pròpia. Quan l'antic castell perdé la seva jurisdicció a favor del castell de Samedà, els seus propietaris, els Meda i Vilagelans, l'any 1067 cediren l'església de Sant Llorenç al monestir de Sant Marçal de Montseny perquè hi fundés un priorat. Finalment, aquesta fundació no es dugué a terme i els seus senyors dotaren de nou i renovaren l'església sota la direcció del sacerdot Ramon Pere (1125-1168). Des del 1161 s'hi reuní una comunitat de clergues regulars de Sant Agustí. El segle XIII fou el temps de la seva màxima esplendor, i comptà amb un prior, sis canonges, un clergue secular i deu servents. En depenien les parròquies de Sant Sadurní d'Osormort, Sant Feliu i Planeses, Santa Maria de Folgueroles i Sant Cristòfol de Cerdans. A principis del segle XV s'inicià la seva decadència, prolongada durant el segle XVI. Durant els terratrèmols de l'any 1425, l'església perdé la volta, que fou reconstruïda entre els anys 1566 i 1579. Tot i que l'any 1460 perdé la seva comunitat, continuà amb priors seculars fins l'any 1760, quan les seves rendes foren unides a les del Seminari Conciliar de Vic. Al 1824 aquesta quadra s'uní a Sant Julià de Vilatorrada. Durant els últims segles l'antic casal prioral fou transformat en masia. En els darrers anys el conjunt monumental ha estat restaurat

pel seu propietari, Francesc Farrés.

Bibliografia

- AA.DD. (1986). "Canònica de Sant Llorenç del Munt" i "Castell de Sant Llorenç" Catalunya Romànica, vol. III: Osona (II). Barcelona: Ed. Gran Enciclopèdia Catalana. - DIPUTACIÓ DE BARCELONA (2002). Inventari del Patrimoni Construït del Pla Especial de Protecció i Millora de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona. Àrea d'Espais Naturals, Serveis d'Acció Territorial. - GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT DE CULTURA (1986). Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya (Sant Julià de Vilatorça). - H. M. TALLER D'ARQUITECTURA I CONSTRUCCIÓ S. L (2010). Catàleg de béns d'interès històric arquitectònic i paisatgístic. POUM. Ajuntament de Sant Julià de Vilatorça. Sant Julià de Vilatorça. - PLADEVALL i FONT, A. (1955-1957). "La parroquia de San Julián de Vilatorça y su sufraganea de San Martín de Riudeperes", AUSA, vol III. Vic, pàg. 246. - PLADEVALL i FONT, A. (1961). "El monasterio de Sant Llorenç del Munt". AUSA, vol. IV, núm. 37. Vic, p. 95-106. - PLADEVALL i FONT, A. (1961). "El monasterio de Sant Llorenç del Munt (II)". AUSA, vol. IV, núm. 38. Vic, p. 131-137. - PLADEVALL i FONT, A. (1962). "El monasterio de Sant Llorenç del Munt". AUSA, vol. IV, núm. 39. Vic, p.168-176. - PLADEVALL, A. i CATALÀ, P. (1973). Castells de Sant Llorenç i Meda i domus de Bellpuig". Castells Catalans. Barcelona: Ed. Rafael Dalmau, p.904-911. - ROMEU i BISBE, J. (1992). Història de Sant Julià de Vilatorça. Vic: Eumo Editorial.

